

Отримано: 2 лютого 2020 року

Прорецензовано: 17 лютого 2020 року

Прийнято до друку: 20 лютого 2020 року

e-mail: yu.a.musienko@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2020-10(78)-128-132

Мусієнко Ю. А. Емоційно-прагматичний потенціал акцентуації у притчовому дискурсі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2020. Вип. 10(78). С. 128–132.

УДК: 81.111'342.9

Мусієнко Юлія Анатоліївна,
кандидат філологічних наук
Київський національний лінгвістичний університет

ЕМОЦІЙНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АКЦЕНТУАЦІЇ У ПРИТЧОВОМУ ДИСКУРСІ

Статтю присвячено дослідженню взаємодії системи фонетичних засобів у створенні емоційного повчального висловлення у сучасних англійських притчах. Актуальність проблеми визначається загальною тенденцією сучасних лінгвістичних студій до дослідження функціонування просодичних основ кодування, породження, сприйняття, розуміння та декодування смислу й повчального потенціалу висловлення. Проведений експериментально-фонетичний аналіз показав, що акцентуація лексико-граматичних та стилістичних мовних засобів у межах їх просодичного оформлення уможливають актуалізацію і декодування директивних інтенцій, апелюючи до збудження емоційного стану реципієнта. Установлено, що директивні інтенції сприймаються як нейтральні за ступенем емоційності через обмежений набір усталених лексико-граматичних засобів, чітку темпо-ритмічну структуру з мало варіативною мелодикою. На відміну від притч із більш емоційною реалізацією директивних інтенцій і вираження етичних ідей, за рахунок зростання і зниження гучності, прискорення і сповільнення темпу, підвищеного чи високого спадного термінального тону у поєднанні з меншим ступенем виразності інших ділянок інтонаційного контуру. Незважаючи на розмітання лексичних, граматичних і стилістичних засобів, визначено провідні емоції і повчальні повідомлення притчі, яким властивий певний набір просодичних засобів, зокрема акцентуація семантичних центрів у повчальному висловленні.

Ключові слова: притча, притчовий дискурс, акцентуація, емоційно-прагматичний потенціал, аудиторний аналіз, мовні засоби, просодичне оформлення.

Yulia A. Musienko,
PhD in Philological Sciences
Kyiv National Linguistic University

EMOTIONAL-AND-PRACTIC POTENTIAL OF ACCENTUATION IN THE PARABLE DISCOURSE

The article is devoted to the study of prosodic means' loading in creating emotional didactic utterance conveyed in modern English parables. The relevance of the problem is due to the general tendency of contemporary linguistic studies to analyze the functioning of prosodic means of coding, generating, perception and decoding of didactic loading of the utterance. A conducted experimental-and-phonetic research has shown that accentuation of lexical, grammatical and stylistic linguistic means within their prosodic loading facilitates a process of actualization and decoding of directive intentions aiming at evoking the recipient's emotions. It has been established that directive intentions are perceived as neutral according to their emotional level due to a restricted number of lexical and grammatical means, and a regular tempo and rhythmic structure without various suprasegmental patterns. In contrast, the directive intentions and ethical ideas conveyed in the parables and read with more prominent emotional loading are characterized by increase and decrease on loudness, acceleration and slowing of tempo, high or extra high falling nuclear tones in comparison to less accentuated and highlighted intonational parts of a didactic utterance. Despite the variety of lexical, grammatical and stylistic means the most significant emotions and didactic utterances that are characterized by a number of specific invariant prosodic means, by accentuation and prominence of semantic centers conveyed in the didactic utterance of contemporary English parables have been singled out.

Key words: parable, parable discourse, accentuation, emotional-and-pragmatic potential, auditory analysis, linguistic means, prosodic loading.

Сучасному етапу розвитку лінгвістики властивий розгляд аксіологічної проблематики у логіко-психологічному, культурологічному і комунікативно-прагматичному аспектах. У прояві оцінної модальності, яка є зв'язком, що встановлюється ціннісною орієнтацією людини, що говорить або слухає, і реалією, що позначається та оцінюється за емоційною основою [10, с. 22–23], завжди реалізується суб'єктивне ставлення людини, що говорить, а отже, ця оцінка буде фактом емоційної сфери. З огляду на це, за твердженням Т. О. Графовой, актуалізація емоційного потенціалу оцінної номінації є одним із найбільш універсальних і діючих мовних механізмів утворення експресивності мовлення: під час вибору емотивно-оцінної номінації притаманний їй емотивно-оцінний зміст розповсюджується на весь вислів, роблячи його експресивним [1, с. 9]. Відтак експресивно забарвлені висловлювання переслідують іншу мету: вони утворюються для того, щоб впливати на реципієнта емотивно, з суб'єктивних позицій – передати особисту думку автора мовлення, підсилюючи оцінку деталей у самому об'єкті, що позначається [10, с. 32]. Саме цим **проблемним питанням** у лінгвістиці присвячені дослідження останніх років.

Природа забезпечила людину специфічним мозком, здатним за рахунок збудження енергетичних структур лівої півкулі обробляти інформацію про навколишню дійсність за логічною схемою детерміністського редукування, а при енергетичній активізації правої півкулі вивільняти певний порядок із хаосу позасвідомого [11, с. 2–3], при чому породження мовлення реалізується лише у станах емоційного або творчого збудження, верхньою межею якого є елементарний стрес [7, с. 87]. З огляду на це, результати проведеного дослідження А. А. Калитою [6, с. 98–105] уможливають висновок про те, що енергія емоційно-прагматичного потенціалу виникає у психічній сфері людини внаслідок збудження інстанції позасвідомого сигналами або інформацією про зміну стану навколишньої дійсності або про зміни його внутрішніх відчуттів і станів. Отже, важливість дослідження емоційно-прагматичного потенціалу просодичного оформлення повчального дискурсу, з метою детального вивчення акцентуації директивних інтенцій англійських притч зумовлює **актуальність** цього дослідження.

Звернемо увагу на те, що дослідження концептуального вираження емоцій у різних мовах і їхнє відображення у мовних картинах [14, с. 168–179; 15; 9] дозволяють зробити висновок про співвідношення емоцій та когнітивної системи людини у процесі комунікації [3, с. 139–141]. Виходячи з цього, емоції визначаються [8] як функціонально значущий елемент когнітивної системи людини, що виконує такі функції: 1) адаптивну; 2) оцінну; 3) комунікативну та 4) прагматичну.

З огляду на розмаїття підходів до систематизації емоцій [4, с. 56–60; 6, с. 206–210], у контексті нашого дослідження, вслід за А. А. Калитою [5] під емоцією ми розуміємо суб'єктивні реакції людини на вплив внутрішніх і зовнішніх подразників, що проявляються у вигляді задоволення або незадоволення, зокрема їх диференціацію на позитивні та негативні емоції, які покликані виконати роль теоретичних передумов дослідження, що мало за мету виокремити основні лінгвокогнітивних і прагматичних особливості англійських притч із подальшим визначенням особливостей їхнього просодичного оформлення.

Осмилення проблем, пов'язаних із вивченням емоційно-прагматичного потенціалу загалом, та притчового дискурсу, зокрема, нам убачається доречним згадати про сугестивність притчового дискурсу, що постає однією із провідних ознак когнітивного й емоційного забарвлення параболічної перцепції, яка розуміється як такий психічний вплив, словесний або образний, котрий викликає некритичне сприйняття та засвоєння будь-якої інформації [12], під впливом якої можуть виникати різноманітні уявлення, які викликають довіру джерелу інформації. **Об'єктом** дослідження є притчовий дискурс, що функціонує у сучасній англійській мові. **Предметом** виступає емоційно-прагматичний потенціал акцентуації повчального висловлення. У цьому зв'язку, **метою** статті є виявлення та обґрунтування особливостей емоційно-прагматичного потенціалу процесу акцентуації повчального повідомлення у текстах сучасних англійських притч. Реалізацію поставленої мети забезпечить виконання таких **завдань**: відібрати найбільш релевантні методи для вивчення емоційно-прагматичного потенціалу притчового дискурсу; провести аудитивний аналіз директивних інтенцій; проаналізувати та описати отримані результати дослідження. **Новизна** у вивченні цього питання полягає у тому, що проаналізовано емоційно-прагматичний потенціал виділення семантичних блоків повчального повідомлення у притчі на просодичному рівні. **Корпусом експериментального дослідження** слугують тексти сучасних англійських притч, озвучених дикторами-носіями англійської мови. В основу **методології** проведення дослідження й обробки його результатів покладено використання емпіричних загальнонаукових методів, асоціативне спостереження, семантичний аналіз, аудитивний аналіз та описовий метод.

Лінгвокогнітивна структура повчальних висловлень відбиває ступінь інтенсивності емоційного збудження мовця, впливаючи на процес декодування етичної ідеї притчі адресатом. За зростанням емоційного напруження збільшується кількість порушених конструкцій, пауз хезитацій, гучність, темп тощо. Крім того, структура повчальних блоків притч містить і оцінку подій, вражень, і розповідні, описові фрагменти з елементами доповнення, уточнення і пояснення, що зумовлює варіативність лексичних, граматичних, стилістичних і просодичних засобів актуалізації директивних інтенцій у притчовому дискурсі. При цьому саме мелодійний компонент виступає провідним на фоні природної взаємодії усіх підсистем інтонації.

Установлено, що директивні інтенції у 14,3 % сприймаються як нейтральні за ступенем емоційності через обмежений набір усталених лексико-граматичних засобів, чітку темпо-ритмічну структуру з мало варіативною мелодикою. На відміну від притч 85,7 %, із більш емоційною реалізацією директивних інтенцій і вираження етичних ідей, за рахунок зростання і зниження гучності, прискорення і сповільнення темпу, підвищеного чи високого спадного термінального тону у поєднанні з меншим ступенем виразності інших ділянок інтонаційного контуру.

Незважаючи на розмаїття лексичних, граматичних і стилістичних засобів, інформанти чітко декодували провідні емоції і повчальні повідомлення притчі, звертаючи увагу на паузи різної тривалості, варіювання темпу мовлення від прискореного у блоках опису та розповіді до сповільненого у заключних висловленнях; підвищення гучності у блоках з емоційною домінантою моралі на фоні її зниження у розповідних та описових фрагментах притчі. При цьому очевидно, що взаємодія і модифікація таких перцептивних параметрів як гучність, темп, паузація активує глибинні компоненти особистого інтонаційного тезаурусу людини, що і є основою сприйняття і декодування повчальності притч [13, с. 138–151].

Результатами аудитивного аналізу підтверджено здатність збереження емоційно-прагматичного потенціалу притчі на основі варіюючої взаємодії просодичних і лексико-граматичних засобів. Актуалізації повчального повідомлення властиві неприродно високий тональний рівень початку інтоногруп у сполученні з виділенням смислових центрів, низьким висхідним та спадним тоном на семантично вагомій слова, наголошення яких доцільно уникати (частки, допоміжні слова, прийменники, особові та присвійні займенники тощо). Це, в свою чергу, спричинює динамічність звучання висловлень, підвищує ступінь їх емоційно-прагматичного потенціалу. Наприклад: ...*as he swam* § *toward the middle of the was looking out the window...*; and *on his arms...*; and *if you have...*; *in her* > *effort* § *to hang on to the son she loved* [18]; ...*a piece of his heart to me*; ...*flowed into his* [25]; ...*you must* § *leave your mark*; ...and *you will become the best person you can be* [21] etc.

Слід додати, що повчальність передається також шляхом акцентуації особових займенників, як це видно з прикладу: *You and I* | *can identify* § *with that little boy* ||; *We have scars, too* ||; *No*, | *not from an alligator*, | or *anything quite so dramatic* ||; *Sometimes* § *when we don't have time to listen*, | *He has to throw a brick at us*. *It's our choice* [20]; *Obeys them not only* § *to win their favour* § *when their eye is on you* [24]; *So* § *it is with us*. [16]; *everything you need already*, § *right in side of you*... [26].

У наведених прикладах займенники оформлюються кінетичним рухом тону широкого діапазону й малою швидкістю зміни його напрямку, що супроводжується розширенням тонального діапазону інтоногрупи, контрастним сповільненням темпу на цих словах та підвищенням інтенсивності їхнього вимовлення. Відтак аудитори зазначали, що такий просодичний прийом створює кульмінаційні елементи фрагментів із директивними інтенціями. Це, в свою чергу, полегшує слухачеві декодувати етичні повідомлення притчі.

Оскільки одним із завдань аудитивного аналізу було дослідження просодичних параметрів, що уможливають актуалізацію і декодування директивних інтенцій у притчі, встановлено, що когнітивні процеси слухача під час прослуховування притчі активізуються за рахунок взаємодії лексико-граматичних та стилістичних мовних засобів у межах їх просодичного оформлення. Визначено, що така взаємодія вищезазначених мовних засобів забезпечує повне сприйняття і декодування притчового повідомлення. З огляду на це, пропонуємо детальний аналіз взаємодії просодичних параметрів із лексико-граматичними і стилістичними засобами, які, як зазначають аудитори, акцентують смислові центри притчі, підсилюють її ди-

рективність, надають особливого експресивного забарвлення, інтенсифікують ключові слова притчового дискурсу, що й уможливило сприймання інтенцій слухачем.

Наочним прикладом участі граматичних засобів у межах їх просодичного оформлення реалізації директивності притчових інтенцій, є надмірне вживання складних, складнопідрядних і складносурядних речень, які типові в певних блоках притчі, зокрема в фрагментах блоку «Вступ та зав'язка» і «Розвиток дій». Це створює певну інтригу та утримує цікавість слухача, адже мелодійне оформлення початку та кінця суміжних синтагм, приблизно від трьох до шести в реченні, призводить до уподібнення тональних рівнів і, взаємодіючи з прискореним або помірним темпом, підвищеною або помірною гучністю, сигналізує слухачеві про наближення конфлікту.

Ефект директивності притчового дискурсу досягається також шляхом взаємодії засобів надсегментного рівня із рядом інших лексико-стилістичних засобів. Так, у наведених нижче фрагментах особливу функцію у процесі декодування директивних інтенцій притчі відіграє семантичний контраст, який є типовою ознакою притчового дискурсу (32 %). Наприклад: *Just as he reached her, | the alligator *reached him.* || [18]; *A>gain, | the master nodded. || Then he turned | to a lowly slave | who was | standing nearby, | and asked, | "And what do you do for me?"* || [24]; *"We do | much *more work than he does.* || [24]; *But this *man wants | only to | serve me, | not him self.* || [24]; *As he looked at them in a amazement, | the young *mah simultaneously felt | great sorrow | and great happiness | for | there | in his | hand | lay beautiful, | sparkling jewels.* || [16].

У вищенаведених прикладах взаємодія просодичних засобів із семантичним контрастом створює особливе тло, на якому чітко виокремлюються директивні інтенції, шляхом підсилення ритмічності, інтенсифікації директивних концептів і варіювання темпу мовлення і гучності. Елементи контрасту в поєднанні з засобами інтонаційного впливу виступають у притчі фокусами, які відіграють провідну роль у декодуванні притчового повідомлення. Крім того, акцентуація більшості інтоногруп фрагментів із директивними інтенціями реалізуються шляхом стилістичних чи лексичних повторів (24 %), що й створює напругу, проблематику ситуації. У наведених нижче прикладах провідна роль у вираженні просодичної інтенсифікації етичної ідеї належить конфігурації низьких висхідних тонів, ступінчатої спадної шкалі, наявності коротких перцептивних пауз, розширеного діапазону та спеціального підйому, виділенню наголосом кожного слова, що акцентують увагу на смислового центрі притчі. Наприклад: *The weary *frog jumped | and harder | and | wonder of wonders!* || Finally | leapt | so high | that he sprang *from the pit. || [22]; *Down | and down | he poured | and his thunder roared, | lightning flashed | and filled the sky, | striking the *ground near the boulder.* [26]; *... after weeks and weeks in the hospital.* || [18].

За свідченням аудиторів, реалізація вищенаведеної інтонаційної моделі сигналізує про збільшення семантичної ваги фрагмента, в яких закодовані директивні інтенції у поєднанні з паралелізмом одиниць надсегментного рівня, підсилюють динаміку розвитку подій і готують слухача до сприйняття дій героя.

Дослідження дозволило також установити, що процес декодування притчі, зокрема її етичних ідей, уможливилось завдяки емоційно-забарвленим ділянкам інтоногруп, якими оформлюються однорідні лексичні одиниці. Відтак, супроводжуючись низьким висхідним термінальним тоном, хвилеподібним рухом тону, підвищеною гучністю та прискореним темпом, ці висловлювання набувають функцію інтенсифікатора повного залучення слухача, в той час, як низький спадний тон символізує прояв категоричності та переконання. Наприклад: *I am well-*versed in literature, | music, | mathematics | and science.* || [23]; *In fact | the little *moth spent the rest of its life | crawling a*round with a swollen *body | and shriveled *body | and shriveled wings.* || *It never was able to fly.* || [19].

Просодичне оформлення аналізованих текстів англійських притч свідчить про їх високий емоційно-прагматичний потенціал, індикатором якого є вживання метафори (17,5 %). Відтак найбільший повчальний успіх досягається при використанні спадної ковзної шкали, спеціального підйому ключових слів тексту та прискореного темпу мовлення, що надає директивному висловленню переконливого характеру. Наприклад: *When they saw | how deep the *pit was, | the rest of the dismayed *group agreed | that it was hopeless | and told the two *frogs in the pit | that they should pre*pare them selves | for their fate, | because they were as | good as dead.* || [22].

До засобів забезпечення реалізації емоційно-прагматичного потенціалу тексту притчі необхідно віднести й просодичне оформлення риторичних питальних речень, вживання яких свідчить про повне залучення мовця у процес передачі важливого повчального повідомлення (*So now | do you see | what true *beauty is?"* || [25]).

Одним із специфічних засобів забезпечення емоційного забарвлення притчевих текстів із середнім та високим емоційно-прагматичним потенціалом є просодичне оформлення паралельних конструкцій, типовими для більшості притч, які уможливають їх диференціацію за семантичною спрямованістю. Аудиторами встановлено, що стилістичне вживання паралельних структур супроводжується паралелізмом інтонаційних конструкцій. Специфіку інтонаційного оформлення паралелізмів висвітлюють такі приклади: *"The Sun | must be the | most powerful thing | that there is, | for it shines *down on | all things, | and | all *things grow | from its touch." || So | he became the Sun.* || *Frustrated | he realized | that the Sun | was not the | most powerful *thing in the land, | if a simple cloud | could interrupt his greatness. || So | he became a cloud, | in fact, | he became the | most powerful storm | that the world had *ever seen.* || [26].

Крім цього, інтенсифікація прислівників (зокрема *so*), які вимовляються вище, ніж інші наголошені склади у синтагмі, несуть важливе смислове навантаження у тексті притчі, і загострюють увагу слухача на конфліктності ситуації.

Досить частотними є також вживання такого стилістичного мовного засобу, як антитези, яка на фонетичному рівні оформлюється у вигляді комбінації низького висхідного й низького спадного ядерних тонів у поєднанні з підвищеною гучністю при помірному темпі, що сприяє домінуванню плавного регулярного ритму. Наприклад: *The old *man further said | that if he would pick *up a handful of pebbles | from the stream *bed, | the young *man would be both glad | and sad.* || [16]. У зв'язку з цим, вживання антитези та її просодичне оформлення надає підвищеної проміантності директивним інтенціям притчі, апелюючи тим самим до кульмінаційних фрагментів і повного залучення у когнітивний процес і декодування як адресата, так і адресанта.

У ході аудитивного аналізу відзначено більшу кількість наголошених складів в інтоногрупах, у яких кодується повчальне повідомлення порівняно з інтоногрупами притчі, які зображують події у «Вступі» та «Розвитку дій». Наприклад: *Each of *us has flaws.* || *We're | all cracked pots.* || → *But if we will allow Him, | the Lord | will use our | flaws to | grace His | Father's*

table. || In 'God's 'great e>conomy; | nothing goes to waste. || 'Don't be a'fraid of your flaws. || Acknowledge them, | and you, >too, § can bring something beautiful to the Father. || [27].

У вищенаведеному директивному висловленні зареєстровано інтоногрупи з трьома, чотирма і п'ятьма наголошеними складами, що суперечить допустимій нормі дистрибуції фразового наголосу, яка складає максимум чотири наголошених складів. Крім того, акцентуація повним і частковим наголосом особових займенників (*us, we're, them*), допоміжних слів (*will, don't*) і оформлення низьким і високим спадним тоном слів (*flaws, pots, Him, the Lord, nothing, acknowledge*) у реалізованому мовцем висловленні призвело імплікацію семантичних контрастів в інтоногрупах, уможливаючи їх декодування слухачем. За рахунок такої дистрибуції і локації фразового наголосу прагматична настанова директивного висловлення (не варто боятися, соромитися та уникати свої недоліків) яскраво виражена, що й уможливило його декодування слухачем.

Звернемо також увагу на те, що розгляд актуалізації наголосу в директивних інтенціях англійської притчі свідчить про те, що його розподіл визначається семантичним чинником. Так, у висловленнях *Your encouraging words, Your destructive words* [22]; *un touched heart* [25] виділення смислових центрів, зокрема ключових слів, в окрему інтонаційну групу та їх оформлення середньо-спадним термінальним тоном дозволяє мовцеві наголосити на серйозності, категоричності зображуваної ситуації апелюючи тим самим до схвалення розсудливих дій героя і вказуючи адресату на раціональність.

У контексті розгляду наголосу в передачі значення і певних його відтінків мовцями фонетисти відзначили у директивних висловленнях (*Sometimes; So; In life; That day; → Then; Each day; Next time*) оформлення семантично вагомих слів, тих, що вказують на часовий проміжок середнім спадним термінальним тоном для вираження глобальності зображуваних подій, категоричності, повної концентрації мовцем уваги слухача на межі переходу від розповіді до моральних висновків. Такий інтонаційний розподіл сприяє реалізації впливової функції повчального висловлення позитивної етичної ідеї притчі й актуалізації його прагматичної ціленастанови: наполегливої поради, вказівки зробити правильний вибір у своєму житті за певних складних обставин. В свою чергу, акцентуація часових показників уможливило сугестивність повчального повідомлення притчі.

Розглядаючи принципи акцентуації у директивних висловленнях на позначення негативної етичної ідеї, ми дійшли висновку, що на реалізацію слів у мовленнєвому континуумі впливають різні чинники, внаслідок чого словам притаманна зміна сили наголосу, тобто одне і теж слово може бути або наголошеним, або слабонаголошеним, або взагалі ненаголошеним, функціонування якого зумовлюється семантичною вагою повчального повідомлення.

Ненаголошені слова разом із наголошеними формують фонетичні слова, ядром яких виступає середньо-, сильно- та емпатичнонаголошений склад. Виділення слів із високою семантичною вагою шляхом логічного й емпатичного наголосу в аналізованих директивних висловленнях можна спостерігати на такому прикладі:

→ So, the next *time you hear § someone is facing a problem § and you think it doesn't concern you, § re member: | " -When one of *us is threatened, § we are all at risk. || -We are all in involved § in this journey called life. || We must keep an eye *out for one a nother § and make an ↑extra effort § to encourage one an other. || Each of *us is a vital thread § in another person's tapestry. || -Our lives are woven to *gether for a reason. || One of the best things to hold onto in this world § is a friend. || [17].

З наведеного прикладу зрозуміло, що слова з найбільшою семантичною вагою мовець виділяє емпатичним наголосом (*next, someone, one, all, must, Each, another*), підкреслюючи таким чином, що саме на ці ключові слова висловлення реципієнт має звернути свою увагу. Апелюючи до когнітивних процесів слухача, за рахунок фразового наголосу на семантичних словах висловлення, мовець підкреслює глобальність проблематики цієї притчі і закликає таким чином зробити правильні для себе висновки. Варто відзначити функцію стилістичного паралелізму, який плавно переходить в інтонаційний паралелізм інтоногрупи, де фразовий наголос є емпатично наголошеним, адже, згідно з інтенцією мовця, належить до найважливішої частини висловлення. Наприклад: (*we are all at risk. || We are all in involved §*). Акцентуація семантичного слова *all* вимагається також властивостями ритму усного мовлення, оскільки таким чином досягається впорядкованість міжнаголошених інтервалів у висловленні. За рахунок підвищеного тонального рівня, внутрішньосинтагматичних і перцептивних пауз, помірному темпу і гучності, своєрідної локалізації фразового наголосу, мовець досягає своєї прагматичної мети, зокрема вказує, застерігає не повторити нерозсудливу поведінку героя, а бути завжди готовим допомогти своєму ближньому.

Диференційною ознакою актуалізації фразового наголосу в директивних висловленнях є також нетипове акцентування службових слів: (*never, that, in'side, only, after, not, like, over*), але у цьому випадку виокремлення зазначених слів наголосом не спричиняє динамічну нестійкість інших слів, оскільки зазначені слова є самостійними фонетичними словами, проте забезпечує певною мірою гармонійне створення ритмічної структури та впорядкованість міжнаголошених інтервалів у висловленні, що уможливило декодування негативної етичної ідеї.

Підсумовуючи отримані результати перцептивного аналізу, зазначимо, що виділені у мовленнєвому потоці логічним і емпатичним наголосами слова, співпадають здебільшого із фразовим наголосом, завдяки якому, на думку Л.Р. Зіндера, відбувається створення ритму мовлення [2, с. 221], створюючи емоційно-прагматичний потенціал висловлення. Таким чином, ми дійшли **висновку**, що акцентуація у причтовому дискурсі визначається саме комунікативним завданням висловлення. Відтак, директивним висловленням із негативною етичною ідеєю властива велика кількість акцентуації службових слів, модальних і допоміжних дієслів, що надає висловленню у деякій мірі іронічного характеру, уможливаючи декодування прихованої повчальності. **Перспективу подальших розвідок** убачаємо в дослідженні синергетичного аспекту повчального повідомлення та виявлення просодичних особливостей озвученого параболічного дискурсу.

Література:

1. Графова Т. А. Роль эмотивной коннотации в семантике слова : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук. Москва, 1987. 22 с.
2. Зиндер Л. Р. Общая фонетика. Москва : Высшая шк., 1979. 312 с.
3. Златоустова Л. В. Когнитивная природа эмоций и их типология. *Языковая семантика и образ мира : тезисы Междунар. науч. конф., посвященной 200-летию Казанского гос. ун-та (7–10 окт. 1997 г.)*. Казань : Изд-во КГУ, 1997. Т. 2. С. 139–141.
4. Изард К. Э. Психология эмоций. СПб : Изд-во «Питер», 1999. 464 с.
5. Калита А. А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. С. 5–7.

6. Калита А. А. Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання : монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2001. 351 с.
7. Клименюк О. В. Полілектика як філософсько-методологічне підґрунтя культури та пізнання. *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія : Історія*. Тернопіль : Терноп. держ. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка, 1998. Вип. VII. С. 182–186.
8. Пихтовникова Л. С. Притча как жанр и как тип текста : проблема дефиниции. *Нова філологія*. Запоріжжя : Запорізький державний університет, 2001. № 2(11). С. 216–224.
9. Степанов Ю. С. Основы общего языкознания. Москва : Просвещение, 1975. 271 с.
10. Телия В. Н. Типы языковых значений. Связанное значение слова в языке. Москва : Наука, 1981. 269 с.
11. Хворов М. Геометрія хаосу і фрактальний світ. *Науковий світ*. 2002. № 6. С. 2–3.
12. Шерковин Ю. А. Психологические проблемы массовых информационных процессов. Москва, 1973. 215 с.
13. Cook N. *Tone of Voice and Mind: The connection between intonation, emotion, cognition and consciousness*. Amsterdam. Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2002. 291 p.
14. Daneš F. *Cognition and emotion in discourse interaction: A preliminary survey of the field*. Berlin : Academie Verlag, 1987. P. 168–179.
15. Kövecses Z. *Language, mind, and culture: A practical Introduction*. New York : Oxford, 2006. 406 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

16. Both Glad and Sad. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
17. Friendship Parable. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
18. Scars of Love. URL : <http://www.earnestlycontending.com/KT/Stories/ST/scars.html> (дата звернення 30.04.2020).
19. Struggle. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
20. The Brick. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
21. The Parable of the Pencil. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
22. The Parable of Two Frogs. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
23. The Parable of Two Screws. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
24. The Parable of Two Servants. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
25. The Perfect Heart. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
26. The Stone Cutter. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).
27. The Water Bearer. URL : <http://www.parablesite.com/> (дата звернення 30.04.2020).